

Els tarradellistes no han llegit l'obra de Benet

El silenci més paradoxal

Fa tres mesos que Josep Benet publicava el seu anunciad llibre sobre Josep Tarradellas i, malgrat el seu èxit editorial, fins ara no ha provocat cap reacció ni en favor ni en contra. Un silenci difícil d'interpretar.

Tarradellas al balcó del palau de la Generalitat de Catalunya.

ARXIU

Les declaracions de Josep Benet, del mes de gener d'enguany, acusant l'ex-president Tarradellas d'haver-se "venut" al govern de la UCD en la negociació pel retorn de la Generalitat van despertar una tempesta política. No hi va haver una polèmica en el ple sentit de la paraula, ja que foren poquíssims els qui alçaren la veu en favor de les tesis de Benet. De fet, l'historiador va rebre una allau de crítiques i atacs de columnistes de premsa, polítics i persones acostades a l'ex-president. Des del sector socialista les crítiques foren especialment dures. Aquest *linxament* públic va provocar que Benet accelerés la confecció d'un llibre que ja feia temps que preparava sobre la vida i l'obra de Josep Tarradellas. El lli-

bre havia de servir per a aportar les proves que molts li havien exigut sobre el que deia. Segons Benet, la seva publicació seria suficient per a contestar els atacs que havia rebut. La polèmica va morir a l'espera del llibre anunciad.

Però han passat gairebé tres mesos després de la publicació d'*El president Tarradellas en els seus textos* i pràcticament ningú no s'ha pronunciat, ni en favor ni en contra, malgrat que l'obra resulta un èxit editorial i que és a punt de sortir-ne al carrer la quarta edició. Fins ara, el llibre de Benet ha estat envoltat del més paradoxal dels silencis.

"NO L'HE LLEGIT"

Un dels columnistes que en el transcurs

de la polèmica van atacar durament Benet per les seves acusacions a Tarradellas fou l'escriptor i intel·lectual Baltasar Porcel. En unes declaracions Porcel va exigir proves a l'historiador: "Benet haurà de demostrar les seves afirmacions o atènyer-se a les conseqüències". Consultat per EL TEMPS, Porcel ha explicat que no ha llegit el llibre de Benet "perquè el tema m'ha deixat d'interessar". L'escriptor mallorquí afegeix: "Trobo molt divertit que es faci un llibre sobre les cartes de Tarradellas parlant malament de gent; es podrien fer quatre llibres parlant de les pestes que gairebé tothom deia de Tarradellas".

El director del *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* (DOGC), Ricard Lobo, que també va sortir en de-

Josep Benet: "El silenci dels qui em van criticar es pot considerar com una mena de rectificació"

Per què ha analitzat Tarradellas només a través dels seus textos del 1954 al 1988?

—Perquè, com remarca el títol de la meua obra, he volgut limitar-me al període històric que comença amb la designació de Tarradellas com a president de la Generalitat de Catalunya a l'exili, ja que és el que afecta més especialment el present i futur del nostre país. Queden, per tant, al marge de la meua obra el Tarradellas de durant la guerra civil i dels 15 primers anys del seu exili. Uns temes que, per la seva extensió, han de ser tractats en altres obres. Evidentment, no podien ser-ho en aquesta meua obra que conté ja més de 700 pàgines.

—Quan va acusar Tarradellas d'haver-se venut al govern Suárez, va ser molt criticat. ¿El llibre és la seva resposta a les crítiques?

—Sí. Les dures crítiques negatives a les meves declaracions i les desqualificacions que van ser fetes a la meua persona i a la meua tasca com a polític i historiador m'han obligat a defensar-me i a justificar el perquè de les meves declaracions. Així doncs, la publicació del meu llibre l'han provocada les persones que m'atacaren. El llibre és la meua defensa. Ara els lectors de l'obra poden jutjar amb imparcialitat el que vaig dir en les meves declaracions de primers d'any.

—¿Espera que algú dels qui van criti-

Josep Benet.

J. MORERA

car-lo rectifiqui després d'haver-se publicat el llibre?

—No ho espero, perquè fa més de dos mesos i mig que va sortir la primera edició del meu llibre i ja és a punt de publicar-se la quarta. I, tanmateix, cap de les moltes persones que s'apressaren a atacar-me durament així que jo vaig fer les meves declaracions, no ha publicat res sobre el meu llibre. Públicament l'han ignorat. Potser el seu silenci es pot considerar com una mena de rectificació... En canvi, agraeixo el coratge que han tingut altres persones de trencar el silenci publicant comentaris molt favorables a la meua obra.

—¿El llibre desfà el mite Tarradellas?

—La pregunta, l'han de contestar els lec-

tors del meu llibre. Es cert, com demostró en el meu primer capítol, que alguns han exaltat l'obra i la personalitat de Tarradellas, fins a convertir-la en mite, per diverses raons, mentre altres l'han jutjada molt negativament. Crec que d'ara endavant ningú no podrà parlar del president Tarradellas sense tenir en compte el que exposa la meua obra, en la qual és el mateix Tarradellas qui parla i s'explica.

—Algunes persones comenten privadament que el seu llibre ha estat escrit amb mala bava. ¿Què hi té a dir?

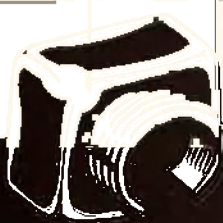
—Que prova que persones que no poden rebatre absolutament res del que exposo en la meua obra sobre Tarradellas, la combaten prenent desqualificar una vegada més la persona del seu autor. Aquest meu darrer llibre ha estat escrit amb el mateix esperit amb què he redactat totes les meves obres anteriors, és a dir, de servei a la veritat, sigui la que sigui, i encara que a vegades dolgui de dir-la. Des del *Maragall i la Setmana Tràgica*, publicada al 1963, i de la qual acaba d'aparèixer la sisena edició, fins a la meua obra més recent, *Exili i mort del president Companys*, sempre he escrit inspirat en el mateix esperit. Els lectors de les meves obres anteriors han pogut constatar-ho. Jo no tinc cap culpa que alguns dels textos que reproduïxo en la meua obra sobre el president Tarradellas hagin escandalitzat els lectors que els desconeixien.

E. V.

fensa de Tarradellas, tampoc no ha llegit el llibre encara que, diu, "l'he fullejat". Les declaracions pro-Tarradellas de Lobo no van caure gaire bé dins la Generalitat, i fins i tot es va especular que li podien arribar a costar el càrrec. Finalment no fou així. Lobo, persona propera a l'ex-president, afirma que "no penso llegir el llibre perquè totes aquestes cartes de Tarradellas que hi aparei-

xen, ja les conec". El director del DOGC creu que el llibre no demostra les acusacions de Benet: "Ell va dir que el restabliment de la Generalitat havia estat condicionat per la situació econòmica de Tarradellas. Això és fals i Benet continua sense demostrar-ho. Tampoc no ha demostrat els suposats assassinats que es van cometre durant el mandat de Tarradellas a la Generalitat republicana".

Lobo opina que el llibre de Benet és escrit "des de posicions que no són estrictament polítiques, i a més és format per textos interpretats fora de temps". El director del DOGC es pregunta "per què Benet va demanar també el retorn de Tarradellas, si ja coneixia tots aquests textos. És llavors que ho havia de dir, no ara". Al contrari de Benet, Ricard Lobo creu que "la figura de Tarradellas no ha

XI PREMI DE NARRATIVA F. RAMIS. LA VILA JOIOSA 1992

- Dotació: 250.000 pessetes • Extensió: 8 fulls o menys
- Presentació: per triplicat, amb plica i lema
- Termini d'admissió: fins al 7 de novembre

Demaneu les bases a l'Ajuntament de la Vila Joiosa, telèfon (96) 589 05 62.

Baltasar Porcel va criticar durament Benet per les seves afirmacions.

D UMBERT

Un totxo contundent

El president Tarradellas en els seus textos és un totxo de 724 pàgines. Està dividit en set parts, però no és un llibre per a llegir en un ordre determinat, i menys encara d'una sola tirada. La primera part és una selecció d'opinions en favor i en contra de Tarradellas, expressades per personatges de relleu, majoritàriament en el període que va des de l'any 1977 fins a l'actualitat. Permet de veure que els admiradors de Tarradellas són d'allò més diferents i fins i tot contraposats: de Fraga Iribarne a Frederica Montseny, o de Fernando Vizcaíno Casas a Maria Aurèlia Capmany. Els detractors són sensiblement menys abundants, i pràcticament tots de l'època republicana.

De la segona part fins al final de l'obra Benet es limita a reproduir textos escrits per Tarradellas des del 1954, quan va ser elegit president de la Generalitat, fins al 1988, any de la seva mort. Benet acompanya els textos de referències sobre el context històric i polític en què foren escrits, i sovint de comentaris amb una innegable càrrega crítica. En la introducció de l'obra, Benet mateix explica que l'objectiu del llibre no és només de fer conèixer l'ex-president des dels seus propis escrits sinó també de contribuir a la defensa de les persones, organitzacions i institucions "atacades injustament per Tarradellas o bescantades per ell en els seus textos que difonia àmpliament, tant a l'exili com a l'interior de Catalunya". Segons Benet, "la difusió pública d'aquests textos pel president Tarradellas, des de França, equivalia objectivament a una delació. Dol de dir-ho, però la veritat obliga".

E. V.

nes que van intervenir en la negociació pel retorn de la Generalitat, i s'ha mantingut sempre en posicions favorables al president Tarradellas a qui va dedicar diversos articles durant la polèmica de fa uns mesos.

Un altre membre del club dels tarradellistes que no han llegit l'obra de Benet és Romà Planas, fundador del club d'opinió Emprius, d'inclinació socialista i tarradellista. Planas es mostra especialment taxatiu: "No he llegit el llibre perquè no m'interessa gens". Segons el fundador d'Emprius, "nosaltres no volem entrar en les fòbies de Benet. No és un historiador, és un fiscal. Si aquest llibre —continua Planas— serveix per a curar la malaltia de Benet, benvingut sigui".

Jaume Sobrequés, portaveu del Partit Socialista de Catalunya (PSC) i historiador, s'expressa en uns termes més equilibrats. Tampoc no ha llegit el llibre, però afirma que "com a professional de la història procuraré d'estudiar-lo a fons". En principi, Sobrequés no té previst de prendre cap posició pública sobre el contingut del llibre per iniciativa pròpia, però "si després de llegir-lo, algun mitjà de comunicació m'ho demana i crec que hi ha algun aspecte que es pugui comentar, ho faré".

Per Sobrequés, l'escassa repercussió crítica del llibre de Benet es deu bàsicament a tres factors: "en primer lloc, la gent que podria ser crítica amb el contingut del llibre potser prefereix callar per respecte a Benet, que és una persona molt important en la història recent de Catalunya. En segon lloc, aquest és un país molt poc donat als comentaris elogiosos, costen molt de fer perquè la gent està més acostumada a criticar. I finalment, hi ha una mancança de publicacions científiques especialitzades en el debat historiogràfic. Molts cops les obres dels historiadors es veuen condemnades al silenci".

Sobrequés és una de les persones que van intervenir activament en la polèmica. En un article publicat al *Diari de Barcelona*, el portaveu socialista va arribar a afirmar que "allò que està en joc és l'honor de Catalunya". Avui relativitza aquelles afirmacions: "En aquell moment el tema es va polititzar, estàvem en pre-campanya electoral i ja se sap que en aquestes dates els polítics tenen la sensibilitat més a flor de pell. Això explica que es fessin determinats comentaris".

Eduard Voltas

estat mai mitificada. Ell va conservar la Generalitat a l'exili i la va tornar a Catalunya. I això no és cap mite".

Xavier Muñoz, empresari considerat proper als socialistes i un altre dels personatges que en el seu moment van intervenir en la polèmica, tampoc no ha llegit el llibre. Declara, però, que pensa fer-ho "quan la feina m'ho permeti". Muñoz explica el silenci que ha seguit la publicació d'*El President Tarradellas en els seus textos* de la següent manera: "S'hi ha tirat terra al damunt, que és el que s'havia de fer". L'empresari pensa que "des del primer moment aquesta va ser una polèmica molt desgraciada. És millor que a nivell públic s'hagi acabat".

La publicació del llibre de Benet tampoc no ha aconseguit de trencar el silenci de Josep M. Bricall, rector de la Universitat de Barcelona, tarradellista convençut i una de les persones més properes a l'ex-president.

Bricall, tot i que és una de les persones que millor coneixen els esdeveniments anteriors i immediatament posteriors al retorn de Tarradellas, no va voler intervenir-hi ni quan la polèmica estava en el seu moment més calent. EL TEMPS li ha demanat una valoració sobre el llibre de Josep Benet, però el rector de la UB ha declinat de fer cap mena de declaració.

Tampoc no ha llegit el llibre Carles Sentís, "perquè he estat fora tot l'estiu i no he tingut temps". El veterà periodista ha manifestat que té intenció de fer-ho i que "he sentit comentaris molt diversos sobre l'obra, però no opinaré fins que no l'hagi llegit". Sentís és una de les perso-